गुरूंचे प्रकार आणि गुरुमंत्र

विषयसूची

卐 ग्रंथाच्या संकलकांचा परिचय ६

卐 मनोगत ८

ग्रंथाची अनुक्रमणिका

(काही वैशिष्ट्यपूर्ण सूत्रे '*' या चिन्हाने दर्शवली आहेत.)

१. गुरूंचे प्रकार ९

* रूपानुसार प्रकार आणि गुरु नसणे ९
* गुरु, सद्गुरु आणि परात्पर गुरु ११
* नाम हाच गुरु २३
* गुरूंच्या सगुण रूपापेक्षा निर्गुण रूप श्रेष्ठ २४
* भोंदू किंवा अनधिकारी गुरु २४

२. गुरूंची लक्षणे २७

* ज्ञानी २७
* शिष्याला ज्ञान देण्याची तळमळ २८
* शिष्याकडून साधना करवून घेण्याची क्षमता ३४

३. गुरुदीक्षा, अनुग्रह, गुरुवाक्य आणि गुरुकिल्ली ३६

४. गुरुमंत्र ३९

* अर्थ * महत्त्व ३९
* दुसऱ्यात नामजप (साधना) चालू करून देण्यासाठी गुरूंमध्ये आवश्यक असलेले घटक ४२
* नाम देणाऱ्याची आध्यात्मिक पातळी आणि दिलेल्या नामातील शब्दांचे महत्त्व ४३

* गुरुमंत्राविषयी चुकीचे समज ४४
* गुरूंनी दिलेल्या गुरुमंत्राचे सामर्थ्य ४९
* गुरुमंत्र एकाच गुरुतत्त्वाकडून मिळणे ५०
* गुरुमंत्र दिल्याने गुरूंची शक्ती अल्प न होणे ५१
* ‘गुरुमंत्र गुप्त ठेवावा’, असे का म्हणतात ? ५२

५. गुरुचरित्र ५३

५ अ. गुरुमहिमा ५३

५ आ. गुरुमंत्र ५४

५ इ. गुरुभक्तीचे महत्त्व ५४

५ ई. गुरुसेवा आणि गुरुकृपा ५५

६. गुरुगीता ५५

६ अ. श्री गुरुगीतेचे महत्त्व ५६

६ आ. ‘गुरु’ शब्दाची व्युत्पत्ती आणि अर्थ ५६

६ इ. गुरूंचे वर्णन ५६

६ ई. गुरूंचे महत्त्व ५७

६ उ. शिष्य ६०

६ ऊ. फळ ६१

卐 संकलकांचा वैज्ञानिक दृष्टीकोन आणि अन्य माहिती ६४

टीप ग्रंथातील काही सूत्रांच्या (मुद्यांच्या) शेवटी मराठी किंवा इंग्रजी अक्षरांत संकेतांक वा सांकेतिक चिन्हे कार्यालयीन सोयीसाठी दिली आहेत. त्यांचा लिखाणाशी संबंध नाही. काही अपरिहार्य कारणामुळे काही संकेतांक इंग्रजीत ठेवले आहेत.

मनोगत

शिष्याच्या जीवनात गुरूंचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे; कारण गुरूंविना त्याला ईश्वरप्राप्ती होऊच शकत नाही. कोणी एखाद्या ग्रंथाला, तर कोणी ध्वजाला गुरु मानतात; पण देहधारी गुरुच शिष्याला सर्वंकष ज्ञान देऊ शकतात. गुरूंचे रूपानुसार प्रकार आणि त्यांच्या कार्याचे स्वरूप, याचे विवरण या ग्रंथात दिले आहे. त्यावरून देहधारी गुरूंचे महत्त्व सर्वांना समजेल.

सामान्यजनांना गुरु, सद्‌गुरु आणि परात्पर गुरु असे आध्यात्मिक पातळीनुसार त्यांचे स्तर असतात, हे ठाऊक नसते. यांच्यातील भेदही या ग्रंथात दिला आहे. तसेच भोंदू गुरूंना कसे ओळखावे ? खऱ्या गुरूंची लक्षणे कोणती ? गुरुमंत्राविषयी चुकीचे समज कोणते ? खरा गुरुमंत्र कोणता ? आदींविषयीही या ग्रंथात मार्गदर्शन केले आहे.

या ग्रंथातील मार्गदर्शनामुळे जिज्ञासूंचे साधकांत, साधकांचे शिष्यांत आणि शिष्यांचे गुरूंमध्ये रूपांतर व्हावे, ही श्री गुरुचरणी प्रार्थना !

– संकलक

---

१. अध्यात्मविषयीच्या सर्व ग्रंथांचे सामायिक मनोगत ‘धर्माचे मूलभूत विवेचन’ या ग्रंथात दिले आहे.

२. ग्रंथात साधकांनी लिहिलेल्या मजकुरात वा साधकांच्या अनुभूतींमध्ये ‘प.पू. डॉक्टर’, असा उल्लेख आला आहे, तो ग्रंथाचे संकलक डॉ. जयंत आठवले यांच्याविषयी आहे.

‘गुरूंचे मन कसे जिंकावे ?’, याविषयी मार्गदर्शन करणारा सनातनचा ग्रंथ !

आदर्श शिष्य कसे बनावे ?

- शिष्य आणि विद्यार्थी यांत कोणता भेद आहे ?
- शिष्य होण्यासाठी कोणते गुण अंगी बाणवावेत ?
- गुरूंचे मन जिंकण्यासाठी कसे आचरण ठेवावे ?